



## Beretning

*LO's 38. ordinære kongres 25. oktober til 27. oktober 2015*

---

### **Den danske model & Pelle Erobreren**

Historien om Pelle Erobreren er historien om en *særlig* rejse.

En rejse fra svenske Tomelilla til danske Bornholm. Og fra Bornholm til Christianshavn.

Det er rejsen fra klassekamp og fattigdom. Til fællesskab og velfærdssamfund.

Det *er* rejsen frem til *skabelsen* af den danske model.

Vi husker Lassefar,

Stengården.

Og skotøjs-arbejdernes fagforening.

Vi *husker* Pelle Erobrerens kamp.

Kamp for bedre og ordentlige vilkår.

Kamp for at få lønmodtagerne til at forene sig og stå sammen.

Kamp for et system med spilleregler, aftaler og overenskomster.

Pelle Erobreren gik forrest i arbejdskampen og storkonflikten i slutningen af 1890'erne.

Resultatet blev September-forliget.

Frem blomstrede fagbevægelsen.

Frem blomstrede konturerne af et velfærdssamfund.

Frem blomstrede den danske model som værn for lønmodtagerne.

Fagbevægelsen har været der siden Pelle Erobreren.

Fagbevægelsen har erobret land lige siden.

Pelle *drømte* om at erobre verden.

Han *drømte* om at gøre den til et bedre sted for den samfundsklasse, han tilhørte.

Den drøm fører vi hver dag videre.

Den drøm er *årsag* til, at vi som fagbevægelse *altid* har taget ansvar for udviklingen af vores velfærdssamfund og skabt resultater.

Både i gode tider.

Og i svære tider.

Den danske model er vores fundament.

Den danske model er vores nøgle til lighed, stolthed og fællesskab.

Den danske model er vores platform, hvorfra vi påvirker samfundsudviklingen.

Svækkes den danske model, så svækkes sammenhængskraften.

Så sættes vores fælles spilleregler ud af kraft.

Så svækkes vores rettigheder.

Så lider fællesskabet.

Og *uden* fællesskaber er frihed kun for de få.

### **Fællesskab & APL**

Den danske model er fundament for en stærk fagbevægelse, der skaber fair og lige muligheder for de mange.

Og de mange er med os.

Siden 1992 har LO spurgt lønmodtagerne om deres arbejdsliv.

Det har vi gjort i vores store APL-undersøgelser.

Den seneste undersøgelse er fra i år.

Resultaterne er positive.

- 88 pct. af LO-lønmodtagerne mener, at fagforeninger er nødvendige for at varetage deres interesser.
- 81 pct. mener, at løn og ansættelsesvilkår skal reguleres gennem overenskomster.
- Og næsten 70 pct. mener, at solidaritet skal udbredes, og at lønmodtagerne skal stå sammen.

Lønmodtagerne står fortsat bag LO-fagbevægelsen og den danske model.

Der er opbakning til vores virke.

Der er opbakning til vores aftalesystem.

Og solidariteten er i live.

Vi står stærkt.

Den styrke skal vi bruge til at blive endnu stærkere og skabe endnu flere resultater!

## **Arbejdsgiverne**

Vi er stærke i kraft af vores aftalemodel.

Det gælder på det private arbejdsmarked og på det offentlige arbejdsmarked.

På det private område er det DA, vi forhandler med.

Vi har nu en ny hensigtserklæring mellem LO og DA.

En hensigtserklæring, som fastslår, at forudsætningerne for den danske model bevares. Også selv om der skulle ske ændringer i organisationsstrukturerne.

En hensigtserklæring, som fastslår, at kollektive overenskomster også fremover skal spille en afgørende rolle for reguleringen af forholdet mellem arbejdsgivere og lønmodtagere.

Og en hensigtserklæring, som bekræfter, at et godt samarbejde mellem LO og DA også fremover skal være en hjørnesten i den danske model.

Helt så entydigt er det ikke på det offentlige område.

Der står stadig lidt for ofte myndighed eller politiker på kasketten hos KL, Regionerne og Finansministeriet.

Der burde stå arbejdsgiver!

Vi skal fortsætte med at opdrage KL, Regionerne og Finansministeriet til at påtage sig deres ansvar som arbejdsgivere.

Det er sådan, vi også på det offentlige område styrker aftalemodellen og vores danske model.

## **Politisk landskab og situation**

Den danske model er fortællingen om det brede og tillidsfulde samspil mellem arbejdsmarkedets parter på den ene side, og det politiske system på den anden.

Et samspil, vi kender fra trepartsforhandlinger.

Kommissionsarbejde.

Og fra delaftaler og reformtiltag.

Meget er sket i politik på otte år.

Farverne er skiftet.

Fra blå til rød – og tilbage til blå.

I dag har vi en ren blå Venstre-regering.

Men før jeg siger mere om Venstre – og der er *bestemt* meget at sige – så vil jeg sige lidt om de fire år med Helle Thorning-Schmidt i spidsen.

## **Den røde regering & reformer**

Vi husker alle valgaftenen den 15. september 2011.

En sand gyser.

Resultaterne tikkede langsomt ind, og længe vippede det frem og tilbage.

Fra et rødt Danmark til et blå og tilbage.

Ved midnat stod det klart, at Helle Thorning-Schmidt kunne samle tropperne og danne sin regering.

Med Danmarks første kvindelige statsminister for bordenden.

”Vi gjorde det!” sagde Helle fra talerstolen, da hun, længe ventet, trådte frem for masserne i Vega.

Jublen ville ingen ende tage.

Men.

Da stemmerne var talt op stod det klart, at på trods af en sejr ville det *ikke* blive nogen nem opgave.

Det ville blive svært.

Svært at samle flertal.

Svært at holde sammen.

Og svært at rykke Danmark i den retning man ønskede, midt i en krisetid.

Den socialdemokratiske regering skabte mange resultater.

Den tog ansvar.

Også når det gjorde ondt.

En regering, som satte værdier som ret og pligt på dagsordenen.

En regering, som satte sig for at sikre beskæftigelse og uddannelse.

Og en regering, der satte fokus på vækst, produktion og erhvervsliv, og satte rammerne for, hvad Danmark skulle leve af i fremtiden.

Fire år er ikke meget.

Men på fire år rykkede den socialdemokratiske regering Danmark i en ny og bedre retning.

Vi fik løftet vores folkeskole, vores erhvervsuddannelser og afsat flere midler til efteruddannelse.

Vi fik en ny beskæftigelsesindsats, flere vækstpakker og jobskabelsespakker.

Vi fik intensiveret kampen mod social dumping og iværksat initiativer til bedre et arbejdsmiljø.

Vi fik færre fattige ved at fjerne kontanthjælpsloft, startydelse og ved at indføre en reel fattigdomsgrænse.

Og vi fik styrket den danske model ved at hæve fradrag for fagforeningskontingentet - og ved at nedsætte en dagpengekommision for at genskabe trygheden i dagpengesystemet.

Der kan *ikke* længere herske tvivl.  
Tvivl om forskellen på rød og blå.  
På Socialdemokraterne og på Venstre.  
Socialdemokraterne har gang på gang vist, at de vil et andet og bedre Danmark.  
Med deres reformer.  
Deres finanslov.  
Deres politik.

Det er langt mere, end hvad man kan sige om Venstre!

### **De borgerliges angreb**

I husker tiden med Fogh, efterfulgt af Løkke og Hjort.  
Dengang lød de – ikke tit, men nogen gange – klogere end i dag.

Det var dengang, Claus Hjort kaldte den danske model for ”trylleformularen”.  
Det var dengang, før krisen, hvor Thor Pedersen mente, vi kunne købe hele verden!  
Meget vand er løbet i åen siden da.

Nu står den på:

- Svensk skat
- Tyske lønninger
- Indslusningsløn til flygtninge
- Fjernelse af fattigdomsgrænsen
- Og genindførelse af starthjælp og kontanthjælpsloft.

Løkke åbnede for få uger siden Folketinget.  
Fra talerstolen var hans budskab, at *han* vil have et Danmark, der hænger sammen.  
Det kan man jo ikke være uenig i!  
Men måske Løkke skulle starte med at få sin politik til at hænge sammen!

For:

Danmark vil aldrig hænge sammen, hvis vi svækker den danske model!  
Danmark vil aldrig hænge sammen, hvis vi øger uligheden og fattigdommen!

Og Danmark vil aldrig hænge sammen, hvis vi skærer på uddannelse, arbejdsmiljø, ligestilling og offentlige investeringer!

Jeg har sagt det før, men det kan godt klare en tur mere i manegen:

Når man står i lort til halsen, så handler det om *ikke* at bøje nakken!

Vi bøjer *ikke* nakken for de udfordringer, en borgerlig regering efterlader os med.

Vi har prøvet det mange gange før.

Vi tager det med oprejst pande.

Vi holder fokus på mulighederne.

Det er sådan, vi får et Danmark, der hænger sammen.

### **Trepartsforhandlinger**

Lige om hjørnet venter trepartsforhandlinger.

Trepartsforhandlinger, som er vores unikke mulighed for at gøre det, vi er bedst til.

Sikre indflydelse, skabe resultater og sætte vores præg på samfundsudviklingen.

Jeg vil gerne kreditere Lars Løkke for at satse på trepartsforhandlinger.

Det kræver vilje til det brede samarbejde.

Det er der brug for.

Ikke mindst i en situation, hvor vi har en mindretalsregering, der ikke er set smallere, siden Poul Hartling var statsminister for over 40 år siden!

Lars Løkke har meldt ud, hvad der skal drøftes.

Det strækker sig fra konkurrenceevne til uddannelse.

Fra håndtering af udenlandsk arbejdskraft til, hvordan vi sikrer flere i job og færre på overførselsindkomst.

Og om arbejdsmiljø, pension og seniorpolitik.

En stor farverig buket.

Vi må se, hvor langt vi kan nå i første runde, og hvor meget vi skal lade ligge til lidt senere.

Målsætningerne er vi enige med regeringen i.

Vi er enige i, at færre skal være på overførselsindkomst.

Vi er enige i, at der skal skabes vækst og private job.

Og vi er enige i, at vi skal have flygtninge og indvandrere integreret på arbejdsmarkedet.

Men hunden ligger altid begravet i detaljen.

Eller sagt på en anden måde:

Vi er enige om målsætningerne.

Men vi har forskellige opfattelser af, hvordan de bedst nås.

Vi vil altid tro på gulerod – ikke på straf.

Vi vil altid arbejde for lighed – ikke ulighed.

Vi vil altid have tiltro til mennesker – ikke mistro.

Og vi vil altid have begge arbejdsmarkeder for øje – ikke kun det private – også det offentlige.

For LO skal:

Trepartsforhandlingerne styrke grundlaget for vækst og beskæftigelse.

De skal føre til investeringer i lønmodtagernes kompetenceudvikling.

Og de skal understøtte den danske model og dermed bekæmpe social dumping.

Det bliver ikke let.

Heller ikke denne gang.

Sidst måtte vi gå tomhændet fra bordet.

Jeg er ikke stolt af de forliste trepartsforhandlinger i 2012.

Jeg er ærgerlig over, det ikke lykkedes at få enderne til at mødes i forhandlingerne.

Men jeg er stolt af, hvad vi senere opnåede.

For meget af det tabte forhandlede vi os frem til bagefter.

Punkt for punkt.

Aftale for aftale.

- Det gælder en ny beskæftigelsesreform.
- En reform af vores erhvervsuddannelser.
- Investeringer i vækstpakker og efteruddannelse.
- Bedre arbejdsmiljø.
- Bekæmpelse af social dumping.

Kære Kongres

Det er muligt, vi gik tomhændede fra bordet ved trepartsforhandlingerne i 2012.

Men vi indhentede meget af det.

Vi kæmpede for lønmodtagerne.

For den danske model.

Vi tog ansvar. Det gav resultat.

## **Ulighed**

Resultater skal vi også skabe, når det kommer til at bekæmpe ulighed.

Jeg har altid ment, at det var okay at skubbe til dem, der selv kan flytte sig.

Den balance er altafgørende i et velfærdssystem som vores.

Men vi må aldrig sparke til dem, som ligger ned.

Vi skal give mennesker muligheder.

Mulighed for at rejse sig og springe højere op.

Mulighed for at falde og lande blødt i det sikkerhedsnet, vores velfærdssystem udgør.

Det skal aldrig blive en hængekøje, men et sted for dem med brug for omsorg og vejledning.

Når jeg ser, hvad der er sket med velfærdssamfundet det seneste årti, så vakler balancen en smule.

Så har vi fået skabt en række uheldige huller.

Lad mig komme med tre eksempler:

1. Vi har fået skabt et hul, hvor man kan være for rask til sygedagpenge, men for syg til dagpenge.
2. Vi har fået skabt et hul, hvor vi får gjort nogle unge uddannelsesparate – ikke fordi de rent faktisk er det, men fordi det giver mulighed for at sætte dem ned i ydelse.
3. Og vi har fået skabt et hul, hvor gensidig forsørgerpligt i nogle tilfælde ikke rammer målet, men børnene.

Ulighed er vores samfunds største smertebarn.

Når toget buldrer af sted, så skal vi ikke efterlade nogen på perronen.

Vi skal have alle med.

Ulighed er ikke kun fattigdom.

Ulighed er også, når vi får skabt ulige muligheder for mennesker.

Vi har altid stræbet efter at skabe lige muligheder.



Det er derfor, ligestilling er vigtigt.

Vi har arbejdet for ligeløn.

For opblødning af det kønsopdelte arbejdsmarked.

For fædrebarsel.

For kønsopdelte lønstatistikker.

Og for en bedre sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv.

Det arbejde fortsætter vi, uagtet at politikerne ikke altid har modet med sig.

Vi kommer længst med lige muligheder og lige vilkår.

Så står vi stærkt. Og sammen er vi stærkere.

### **Offentlig og Privat**

Den danske model er vores arbejdsmarkedsmodel.

Det gælder på såvel det offentlige arbejdsmarked, som det private arbejdsmarked.

De to er hinandens forudsætninger.

I de kommende trepartsforhandlinger bliver det afgørende for LO at styrke *hele* det danske arbejdsmarked.

Vi ved, regeringen ikke nødvendigvis deler den opfattelse.

Derfor bliver det vores opgave, at den offentlige sektor ikke udsultes i ræset mod private arbejdspladser og bedre vilkår for erhvervslivet.

Vi skal gøre det lysende klart, at de offentlige velfærdsydelser bidrager til øget produktivitet og forbedret konkurrenceevne i den private sektor.

Den offentlige sektor er en stor drivkraft i vores velfærdssamfund.

Uden den offentlige sektor kunne vi ikke få passet vores børn, ældre og syge.

Uden den offentlige sektor kunne vi ikke få uddannede medarbejdere.

Den private sektor er også en stor drivkraft i vores velfærdssamfund.

For uden den private sektor ville vi ikke have råd til omsorg og velfærd.

Uden den private sektor, ville vi ikke have vækst og virksomheder og varer og tjenester, vi kunne eksportere.

At gøre de to arbejdsmarkeder til hinandens modpoler er ingen tjent med.

Fokus skal være på at sikre den rette balance.

En balance, hvor en stærk offentlig sektor leverer gode og effektive ydelser til borgerne.

En balance, hvor et konkurrencedygtigt privat arbejdsmarked skaber vækst og job.

Det er de bedste betingelser for de danske lønmodtagere og samfundet.

Det er de bedste betingelser for den danske model.

### **Beskæftigelsesreform**

Om man arbejder i det private eller det offentlige, er ikke afgørende.

Det afgørende er, at man er i arbejde.

For en af forudsætningerne for en velfungerende dansk model er, at danskerne er i job.

Vi kender konsekvenserne af arbejdsløshed:

- Arbejdsløshed sætter den enkelte og familien i en håbløs økonomisk situation.
- Arbejdsløshed giver større udgifter til offentlig forsørgelse og færre indtægter til velfærd.
- Arbejdsløshed øger uligheden, fordi det er gennem arbejde, vi fordeler samfundskagen.

LO-fagbevægelsens vigtigste opgave har altid været, at vores medlemmer er i arbejde.

Det kræver investeringer på den ene side.

Og en ordentlig beskæftigelsesindsats på den anden.

Efter 10 år med en håbløs borgerlig beskæftigelsespolitik er der blevet ryddet op.

Den 1. juli i år trådte den nye beskæftigelsesreform i kraft.

Reformen har medført færre fiks-fakserier, hvis eneste formål var at pynte i arbejdsløshedsstatistikkerne.

Reformen har indskrænket det håbløse aktiveringscirkus, der *ikke* fik folk i arbejde, men tvangsindlagde dem til ”find-din-indre-ørn”- og ”byg spaghetti-tårne”-kurser.

Reformen er et skidt i den rigtige retning.

Vores arbejdsløse behandles med øget respekt.

Der er lagt op til mere uddannelse.

Og a-kasserne har fået en langt mere aktiv rolle i samarbejde med jobcentrene.

### **Dagpenge**

En af de helt store arbejdsmarkedspolitiske udfordringer, vi har kæmpet med, har været dagpenge.

Det har vi kæmpet med, siden Dansk Folkeparti og Venstre forringede systemet i 2010.

I fællesskab lagde vi fra start et stort pres.

Via medierne.

Via de formelle politiske kanaler.

Og via de uformelle kanaler for at finde løsninger.

Arbejdet lykkedes.

Det gav resultat.

På grund af vores fælles pres lykkedes det at få en midlertidig forlængelse af dagpengeperioden igennem. Det gav et halvt år ekstra til at søge job i.

På grund af vores fælles pres lykkedes det at få indført en midlertidig arbejdsmarkedsydelse, uddannelsesydelse og kontantydelse. Det sikrede længere tid til jobsøgning.

Og på grund af vores fælles pres lykkedes det at få nedsat en dagpengekommission med det udgangspunkt at få trygheden tilbage i dagpengesystemet.

Jeg har siddet med i kommissionen.

Vi fremlagde i mandags vores anbefalinger.

Anbefalinger, som peger på et mere trygt, et mere rimeligt, et mere fleksibelt og et mere moderne dagpengesystem.

Fra lønmodtagersiden accepterede vi *ikke* præmissen om, at anbefalingerne skulle være udgiftsneutrale.

Men vi tog ansvar og accepterede, at omkring halvdelen af udgifterne kunne finansieres internt i dagpengesystemet.

Derfor accepterede vi en justering af dimittendsatsen fra 82 procent til 78 procent af dagpengemaximum. Og vi accepterede en karensdag hver fjerde måned – som de arbejdsløse kan arbejde sig ud af.

Til gengæld bad vi så politikerne om at finde de sidste penge.

Hvilket kun er rimeligt.

For det er ikke rimeligt at bede de arbejdsløse om at betale *hele* regningen for at rette op på det lort, som Dansk Folkeparti og Venstre lavede i 2010.

Nu står vi så med en politisk aftale.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne indgik i torsdags en aftale om et nyt dagpengesystem.

Aftalen bygger langt hen ad vejen på Dagpengekommissionens anbefalinger.

Det er jeg tilfreds med.

Det betyder, at vi får en fleksibel genoptjeningsmodel.

En model, hvis fundament vi har udviklet sammen med jer i forbundene.

En model, som betyder, at hvis du som arbejdsløs finder småjob undervejs i ledighedsperioden, kan du forlænge dagpengeperioden op til tre år.

En times arbejde giver ret til to timers forlængelse. Al beskæftigelse på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår tæller med.

Resultatet er, at flere vil få en længere dagpengeperiode, og at færre vil opbruge deres dagpengeret.

Vi får også en bedre satsberegning.

Flere vil få den maksimale dagpengesats.

Og dagpengene skal fremover – mere rimeligt – forbruges i timer i stedet for uger.

Venner.

Det er et mere rimeligt dagpengesystem.

Det er gode elementer, som skaber tryghed for vores medlemmer.

Men.

Det ærgrer mig, at politikerne ikke evnede at tage mere ansvar for det dårlige system, de i al hast fik skabt i 2010.

Vores forslag til genopretning af dagpengesystemet krævede en finansiering fra politikerne på 600 millioner kroner.

De har finansieret 300 millioner kroner.

For at finde de sidste 300 millioner kroner ændres dimittendsatsen for ikke-forsørgere fra 82 procent til 71,5 procent af dagpengemaksimum.

Satsen for forsørgere fastholdes på 82 procent.

Det efterlader en stor regning til de nyuddannede dimittender.

Der var jo en grund til, at vi i Dagpengekommissionen alene foreslog en ændring til 78 procent.

Det gav en god balance mellem incitament til forsikring og incitament til arbejde.

Med en dimittendsats på 71,5 procent kan jeg frygte, at balancen tipper til den forkerte side.

Det synes jeg er for voldsom en stramning. Her synes jeg simpelthen de har været for fedtede!

Samtidig er det i mine øjne uhensigtsmæssigt at sondere mellem forsørgere og ikke-forsørgere.

Det er naturligvis sympatisk, at politikerne fastholder dimittendsatsen for forsørgere på 82 procent.

Men det er ikke en arbejdsmarkedspolitisk skelnen. Det er socialpolitik, som ikke hører hjemme i et forsikringssystem.

Den politiske aftale følger på de øvrige væsentlige punkter de anbefalinger, som vi har nikked til i Dagpengekommissionen.

Det er jeg tilfreds med.

Jeg er også tilfreds med, at politikerne har fulgt vores klare melding om, at en karensdag hver fjerde måned var det maksimale, og dermed ikke har fulgt flertallet i Dagpengekommissionens anbefaling om to karensdage hver tredje måned.

Kære kongres.

Vi står over for et bedre dagpengesystem end det, vi har i dag.

Flere vil få en længere dagpengeperiode.

Færre vil opbruge deres dagpengeret.

Der tilføres yderligere 300 millioner kroner.

Og det vil betyde et mere trygt og fleksibelt dagpengesystem.

Samtidig vil dagpengesystemet fremover hvile på en bred politisk aftale.

Jeg er ikke i tvivl om, at vi også denne gang har skabt et stærkt resultat for vores medlemmer. Og samtidig har vi styrket vores danske model.

Det skal vi være tilfredse med.

### **Arbejds miljø**

Et godt arbejdsmarked kommer:

Ved at skabe fuld beskæftigelse.

Ved at sikre et trygt dagpengesystem.

Ved at sikre et ordentligt beskæftigelsessystem.

Og ved at altid at holde et skarpt fokus på arbejdsmiljø.

Kampen for et ordentligt arbejdsmiljø har udviklet sig i takt med, at samfundet har udviklet sig.

Der var engang, hvor arbejdsmiljø var noget med tunge løft, røg, støj og møg.

Det er det stadig.

Men nu handler det også om psykisk arbejdsmiljø, hvor lønmodtagerne udsættes for forandringer, stress, mobning og risiko for vold.

Der er meget at gøre endnu.

For mange kommer ud for en arbejdsulykke.

For mange er i risiko for nedslidning.

Og for mange oplever stress.

Det skal der gøres op med.

Det kræver midler. Både økonomisk og ved at gøre en indsats.

Vi gør gerne indsatsen. I vores daglige arbejde – og i vores overenskomster.

Men politikerne må tage deres del af ansvaret og sørge for de økonomiske midler, der skal til for at sikre, at danskerne kan gå trygt på arbejde.

Et godt arbejdsmiljø er en investering.

En investering, som vil komme alle til gode. Og som giver et godt afkast.

### **Seniorpolitik**

Med tilbagetrækningsreformen skal alle blive længere på arbejdsmarkedet.

Muligheden for at gå på efterløn er næsten væk.

40 pct. af vores medlemmer siger, at de ikke forventer at kunne klare deres nuværende job frem til pensionsalderen.

Overenskomstparterne skal sørge for udvikling af en god seniorpolitik på de enkelte arbejdspladser.

Lovgiverne skal sørge for at skabe bedre rammer for de, som er nedslidte og ikke kan arbejde længere.

En god seniorpolitik kan fastholde mange på arbejdsmarkedet.

Derfor er det også beklageligt, at regeringen har lukket den seniortænk tank, som skulle komme med en strategi for området.

Jeg håber, der kan findes en løsning i de kommende trepartsforhandlinger.

At den danske model kan levere de nødvendige resultater.

### **Social dumping**

En af den danske models største udfordringer er social dumping.

De åbne grænser og en øget globalisering udfordrer os.

Vores mål er klare:

Alle er velkomne til at arbejde i Danmark.

Men alt arbejde, der udføres i Danmark, skal udføres på danske løn- og arbejdsvilkår.

Danske love og regler skal efterleves.

Både når udenlandske virksomheder opererer i Danmark, og når danske virksomheder beskæftiger udenlandsk arbejdskraft.

Vi ønsker *ikke* et arbejdsmarked, hvor job i gartnerier, i rengøringen, på byggepladserne eller i flyindustrien er så dårligt lønnede, at man ikke kan leve et anstændigt liv i Danmark.

Vi ønsker *ikke* et arbejdsmarked med unfair konkurrence for lønmodtagere og virksomheder, fordi virksomhederne ikke spiller efter reglerne eller stikker af fra regningen.

Indsatsen mod social dumping er en flerstrengt indsats.

Fagforeninger og forbund kan *ikke* stå alene i den kamp.

En vellykket indsats mod social dumping forudsætter andet og mere end bare traditionelt fagforeningsarbejde.

Det kræver også politiske tiltag.

Både fra Danmark og fra EU.

For hvad nytter det, at vi vinder over en udenlandsk virksomhed, hvis det ikke er muligt at inddrive pengene i hjemlandet?

Hvad nytter det, at lønnen er fair, hvis virksomheden ikke betaler skat?

Vi skal arbejde for en effektiv myndighedsindsats, der er målrettet mod social dumping.

Vi skal arbejde for, at vores adgang til at konflikte ikke indskrænkes i forhold til udenlandske virksomheder, der opererer i Danmark.

Og vi skal arbejde for, at kommuner og regioner ikke bruger vores fælles skatte kroner til social dumping, når der udføres arbejde for det offentlige.

Social dumping er ikke kun et arbejdsmarkedsproblem.

Det er et samfundsproblem.

På tværs af lande og grænser.

Det er derfor, vi skal styrke den danske model.

For den danske model er fortsat det bedste bolværk mod løntrykkeri!

## **EU & Internationalt**

Social dumping skal bekæmpes i Danmark.

Men det skal også bekæmpes i Europa.

I EU arbejdes der på sagen.

Blandt andet med implementering af håndhævelsesdirektivet.

Det er ikke ukendt, at direktivets bestemmelser om underentreprenøransvar har givet anledning til mange overvejelser og diskussioner.

Forslaget om en fond til dækning af udenlandske lønmodtageres lønkrav rummer rigtig mange gode elementer.

Ikke mindst fordi forslaget understøtter, at danske virksomheder laver aftaler med udenlandske virksomheder, som kan og vil overholde deres overenskomstmæssige forpligtelser.

Initiativerne skal følges op og følges til dørs.

Det arbejder vi på.

Europa står også over for andre udfordringer.

Specielt vil jeg gerne pege på ungdomsarbejdsløsheden.

Nogle steder er op mod 50 pct. af de unge arbejdsløse.

Dem, vi regner med skal føre vores lande videre, er uden job.

Vi har ikke fået bugt med ungdomsarbejdsløsheden endnu.

Men vi kan endelig sige, at det begynder at gå i den rigtige retning.

Den 3. december skal danskerne igen til stemmeurnerne om EU.

Sidste gang var det Patentdomstolen.

Det blev et ja.

Jeg håber også, det bliver et ja, når vi skal stemme om retsforbeholdet.

Et ja vil give et bedre og styrket samarbejde i EU.

Et ja vil give os bedre redskaber i kampen mod social dumping.

Og et ja vil give os flere muligheder for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet.



## **En verden i brand**

Der er brug for et stærkt Europa i en tid, hvor verden står i brand.

Midt i Europa. På jernbanestationer, i parker og på rastepladser ligger søvnløse og udmattede mennesker på den bare jord.

På flugt fra krig banker de på til vores del af verden.

Vi har alle set de frygtelige billeder.

Vi er alle blevet berørt.

Og vi er alle lige så berørte af, at der ikke findes nogen nem løsning, som med et trylleslag kan ændre situationen.

Jeg stiller ikke op i koret af dem, som mener, at vi i Danmark bør skamme os over vores opførsel.

Jeg er stolt af Danmark.

Stolt af den indsats vi i årevis har ydet, når det kommer til ulandsbistand, håndtering af flygtninge og vores indsats for at skabe fred i verden.

LO har medlemmer, som bliver sendt ud til verdens brændpunkter for at skabe fred.

Jeg er stolt af dem og deres indsats.

Men.

Jeg er heller ikke blind for, at vores gode indsats hurtigt kan gøres til skamme, hvis ikke man fortsætter det gode arbejde.

Branden skal slukkes.

Årsagerne til de flygter, skal bekæmpes.

Det gør vi ved at bekæmpe det i de lande, de kommer fra.

Ved at sætte en stopper for krig og ødelæggelse og skabe fred.

## **Uddannelse er nøglen**

Der er ét område jeg har været *særlig* optaget af som tillidsmand.

Uddannelse.

Det var en tidlig lektion for mig, at evnen til at læse og skrive var vejen til en solid plads på arbejdsmarkedet.

Jeg blev i tidernes morgen tillidsmand på Fiskefabrikken, fordi jeg var god til tal.

Vi arbejdede på akkord og systemerne var indviklede, selv for den skarpeste kniv i skuffen.

Mange af mine kollegaer på fiskefabrikken havde svært ved det med tal og bøger. De var til gengæld ferme med en kniv og mere end hurtig på aftrækkeren.

I dag er det næsten umuligt at begå sig, hvis ikke de basale færdigheder er i orden.

Det er derfor, jeg altid har set uddannelse som den vigtigste gave, vi kan give vores medlemmer.

Ud over et arbejde.

### **Efteruddannelse**

Vi skal satse alt, vi har, på at uddanne vores kollegaer.

Vores ufaglærte skal løftes til faglærte.

Vores faglærte skal løftes med endnu mere uddannelse.

Og vi skal sikre, at der eksisterer uddannelser og efteruddannelser på alle niveauer, som samtidig skal være af virkelig høj kvalitet.

Vi har nået meget.

Vi har sikret en milliard til voksen- og efteruddannelse.

Vi har været med til at sikre selvstændige og stærke erhvervsakademier.

Og vi har fået sat fokus på behovet for en veluddannet arbejdsstyrke.

Vi skal fortsætte den vej.

Vi skal fortsat udbrede vigtigheden af uddannelse til vores medlemmer.

Det ved vi, er en udfordring.

Det er ikke nemt at sige ”ja tak” til uddannelse, hvis det med bøgerne altid har været svært.

Det er ikke nemt at sige ”ja tak” til uddannelse, hvis det ikke passer med familielivet eller der, hvor man befinder sig i arbejdslivet.

Livslang læring er ikke bare et slogan.

Det er et livsvilkår.

### **Erhvervsuddannelsesreform**

Vi har også fået en ny erhvervsuddannelsesreform.

Lidt mere om den, for den er jeg stolt af.

Det er lykkedes at løfte respekten omkring vores uddannelser.

Det er lykkedes at højne fagligheden og styrke kvaliteten.

Det er lykkedes at sikre en uddannelsesgaranti til vores unge.

Vi stiller nu krav til de unge.

De skal bestå dansk og regning i folkeskolen.

Det gør vi ikke for at holde nogen udenfor, men for at sikre at alle kommer med.

Det er ikke godt nok, når nogen må forlade folkeskolen uden at kunne regne eller skrive.

Så har vi fejlet.

Derfor stiller vi krav. Så alle får en chance.

Alle skal også have en chance, når det kommer til at færdiggøre deres uddannelse.

Det er derfor, det er vigtigt, at vi har praktikpladser nok.

Her har arbejdsgiverne – offentlige som private - et stort ansvar.

De må bidrage og selv tage ansvar for den arbejdskraft, som de ved, de kommer til at mangle i fremtiden.

De unge er vores råstof.

Det er dem, der skal bære velfærdssamfundet videre.

### **Krisens indtog**

Da jeg blev valgt i 2007, så alt lyserødt ud.

Danmark befandt sig i en højkonjunktur,

Økonomien buldrede af sted,

Der var fuld beskæftigelse,

Der var overenskomstforlig, som gav tyngde i lønningsposen,

Og så havde vi lige lukket en stor trepartsaftale med Fogh om uddannelse.

Jeg tænkte selv: *Det går jo rimeligt godt det her!*

Vi kunne *næsten* gå på vandet.

Men også kun næsten.

For med ét stod vi i vand til halsen.

Med fare for at drukne.

Krisen ramte med raket fart.

Lavkonjunktoren satte ind.

Væksten udeblev.

Og arbejdsløsheden steg og steg.

På kort tid tabte vi 200.000 private arbejdspladser.

Den lyserøde drøm jeg blev valgt til, var pludselig forvandlet til et sort mareridt.

Der er en verden til forskel på at være formand i en tid, hvor medlemmerne er i arbejde – og i en tid, hvor de ufrivilligt må stille sig op i arbejdsløshedskøen.

Krisen svækkede ikke kun Danmarks økonomi.

Den svækkede også fagbevægelsens forhandlingsposition.

Fagbevægelsen vil altid være mest interessant, når medlemmerne er i arbejde.

Heldigvis rejste Danmark sig.

LO-fagbevægelsen er en stærk og medvirkende årsag til, at Danmark kom trygt og sikkert gennem krisen.

Vi tog ansvar. Også da det gjorde ondt.

Jeg er stolt af dansk LO-fagbevægelse.

Jeg er stolt af vores medlemmer.

Stolt af, at vi en krisetid formåede at lave ansvarsfulde overenskomstforlig, samtidig med vi fastholdt reallønnen. Og at medlemmerne stemte ja.

Stolt af, at vi fik sat fokus på behovet for uddannelse, vækst og job.

Og så er jeg virkelig stolt, af vi aldrig nåede ud i en storkonflikt.

Vi kom igennem.

Ikke uden knubs.

Men med hinanden i hænderne og med hænderne under dem, som manglede en hånd.

Dansk økonomi er i bedring.

Opsvinget er i gang.

Der er skabt tusindvis af nye job, og flere er kommet tilbage i arbejde.

Vi må ikke hvile på laurbærrene.

Der er stadig arbejdsløse hænder derude.

Opsvinget skal holde kursen.

Og vi skal holde fokus på vækst, investeringer og velfærd, så vi kan få alle med ombord.

### **Konkurrenceevne**

På bagkant af krisen fik borgerlige kræfter skabt en myte om, at Danmarks konkurrenceevne er dårlig.

Det passer ikke!

Danmarks konkurrenceevne har det godt!

Siden finanskrisens begyndelse har den danske konkurrenceevne genvundet en stor del af det tabte.

Sammenligner vi os med andre europæiske lande, viser det, at Danmark bestemt ikke er hægtet af den internationale konkurrence.

Vi er godt med.

Det fleksible arbejdsmarked og graden af unikke og avancerede produkter er blandt Danmarks styrker.

Vi har et godt udgangspunkt for at deltage som en kompetent spiller på det globale marked.

Også fordi vores offentlige sektor regnes for at være dygtig og veldrevet og fuldstændig central for at understøtte den private vækst og arbejdspladser.

Men det skal hænge sammen.

Der skal tages hensyn til både vækst, job og miljø.

Her skal vi blandt andet se nærmere på de muligheder, grøn omstilling giver os.

Vi skal fortsætte med at styrke vores konkurrenceevne.

Og vi skal fortsætte med at slå de borgerliges myter ned.

Myter som kun har et formål:

At give virksomhederne skatte- og afgiftsnedsættelser.

Alt sammen krydret med ønsket om billigere arbejdskraft!

### **Betale sig at arbejde**

Det er ikke kun konkurrenceevnen, de borgerlige og arbejdsgiverne har kastet sig frådende over.

Nej.

Det nyeste er at fastholde et usagligt standpunkt om, at det ikke kan betale sig at arbejde i Danmark.

Dansk Arbejdsgiverforening fremlagde for nogle måneder siden et forslag om at skære i de sociale ydelser for at gøre det mere attraktivt at arbejde.

Det har Venstre nu handlet på.

Vi er tilbage til starthjælp og loft for kontanthjælp.

Det er en myte, at det ikke kan betale sig at arbejde.

Det er veldokumenteret, at langt størstedelen af for eksempel kontanthjælpsmodtagerne ville se et langt større beløb på kontoen hver måned ved et job på det overenskomstdækkede arbejdsmarked.

Vi skal have erobret den her dagsorden tilbage.

Vi skal have tilbagevist de borgerliges myter.

Ærligt talt, så har jeg også lidt svært ved at tage det seriøst.

Jeg mener... Det klinger lidt hult, at netop Lars Løkke skal belære os andre om, hvad der kan betale sig.

Han skal vist mest lære at betale for sig selv!

Hans liste af forringelser af lønmodtagernes vilkår er så lang, at en ting er helt sikkert:

Den eneste det *ikke* har kunnet betale sig at have i arbejde, har været Lars Løkke Rasmussen!

### **Fagligt**

LO-fagbevægelsen er Danmarks største fællesskab.

Og på denne kongres skal vi tage stilling til, om vi skal blive endnu større i fremtiden.

### **Fagligt fællesskab (LO-FTF)**

Jeg har siddet, hvor mange af jer sidder.

I en lokal afdeling.

Langt fra forbundet.

Endnu længere væk fra LO.

Jeg ved, hvad nogen af jer tænker:

FTF'erne er ikke rigtig faglige.

FTF'erne deler ikke vores syn på fagligt arbejde.

Og FTF'erne er alle ansat i det offentlige og uden kampgejst.

I tager fejl.

LO og FTF's grupper har i en lang årrække nærmet sig hinanden.

Vores APL viser, at LO- og FTF-medlemmerne ligner hinanden mest af lønmodtagergrupperne.

Vi har langt mere, der samler os, end skiller os ad.

Jeg ser frem til, at vi skal diskutere emnet på kongressen.

Lad mig derfor bare sige nu:

Lad der aldrig blive et ”os og dem” i fagbevægelsen.

Os i afdelingerne – dem i forbundene,

Os i forbundene – dem i LO,

Os i LO – dem i FTF.

Os i det private – dem i det offentlige.

Det er ingen tjent med.

Slet ikke vores lange historie og fællesskab. Slet ikke den danske model.

### **Medlemsorganisering**

Vores faglige fællesskab udgør rammen om vores faglige arbejde.

Det består af medlemmer,

Tillidsrepræsentanter,

Og fagforeninger.

Vi har stadig medlemstilbagegang.

Men det går bedre.

Vi husker alle sammen rædselsåret 2011, hvor vi tabte 45.000 medlemmer.

Det var rent ud sagt forfærdeligt.

Siden er det gået fremad.

Vores tal er blevet bedre for hvert år.

Og det er lykkedes os at forstyrre udviklingen i de gule forretnings tal.

De gule er ikke blevet slået – men vi har fået sat et slag ind.

Nu vi er ved tal, så er det lykkedes at vende mange års nedadgående deltagelse på FIU-aktiviteterne til fremgang.

Ikke meget, men dog alligevel!

Det skal vi glæde os over.

## **OK-kampagne**

Noget andet vi skal glæde os over, er vores OK-indsats.

Den er uden tvivl en af årsagerne til, at vi nu ser gode resultater, når det kommer til medlemsorganisering.

I så OK-filmen tidligere.

Den startede med håndboldspilleren Kasper Hvidt.

Han talte om glæden ved at have en overenskomst.

Om stoltheden ved at være med i en OK-fagforening.

Og mange andre i filmen sagde det samme – på hver deres måde.

Jeg vil gerne sige, OK-indsatsen er den vigtigste organisatoriske indsats, vi har gjort sammen i LO i mange årtier.

Den er i hvert fald det vigtigste i min tid i LO.

Vi når nu ud til folk.

Især til dem på 20 til 40 år, som vi er nødt til at have blikket rettet skarpt imod.

Vi har gang i meget.

På arbejdspladserne og udenfor.

I tv, i biografen, i magasiner.

Og på de sociale medier.

Vi har delt meget OK-materiale ud:

- 285.000 badges
- 260.000 foldere
- 325.000 klistermærker
- 220.000 vognmønter.

De er *ikke* delt ud for at give folk gaver.

De er delt ud for at komme i snak med folk.

Om overenskomsterne. Om fagforeningerne. Om den danske model.

OK-indsatsen er den rette opskrift på at komme videre.

Fordi vi samler kræfterne.

Fordi den skaber mærkbare resultater.

- I dag kender fire ud af fem unge til vores OK-mærke.
- I dag vil 2/3 helst arbejde på en arbejdsplads med en overenskomst.



Jeg vil gerne takke jer alle sammen for jeres kæmpestore indsats.  
Og faktisk bør I også takke hinanden.  
For OK-indsatsen er ikke en LO-indsats.  
Eller en LO-FTF-indsats, for den sags skyld.  
Det er en fælles indsats.  
Med OK-indsatsen får vi styrket hinanden, når vi gør noget hver især.

Nu skal OK-indsatsen videre.  
Den vil blive foldet endnu mere ud i den kommende kongresperiode.  
Der vil blive sat endnu mere fokus på løn, pension, barsel, ferie og uddannelse.  
Det vil styrke vores medlemsorganisering.  
Det vil styrke vores faglige indsats.  
Og det vil styrke fortællingen om og udbredelsen af den danske model.

## **Ungdom**

OK-kampagnen handler i høj grad om at komme i kontakt med lønmodtagerne.  
Især de unge.  
Derfor er ungdomsarbejdet også vigtigt i LO og i vores forbund.  
Men ungdomsarbejdet er også vigtigt, fordi det er de unge aktive, som skal føre vores faglige arbejde videre.  
Vi skal alle være stolte af vores unges indsats for at genfinde og udvikle det fælles ungdomsarbejde.  
Vores unge har insisteret på, at det skaber værdi at mødes i et stærkt fællesskab på tværs af fag og forbund.  
De har afholdt visions-seminarer, faglig højskole og ungdomsakademier.  
De har diskuteret politik, samfund og hvordan de kan ruske op i os andre.  
De har afholdt fælles valgkampe for at få de unge på vores erhvervsskoler til at stemme og sat fokus på praktikpladmangel og ungdomsarbejdsløshed.

Pelle Erobrerens far, Lasse, sagde til Pelle: Du som er ung, kan erobre.  
De unge skal erobre.  
De er nøglen.  
De er fremtidens forsvarer af den danske model.

## **Resultaternes tid**

Mere end 40 års fagligt arbejde er ved at være ved vejs ende.

Det er blevet til 20 år i LO.

De sidste år har været en opbrudstid.

Meget har været svært.

Men når jeg ser tilbage på LO, er jeg stolt af vores resultater.

Jeg er stolt af, at vi i fællesskab har formået at mindske medlemstilbagegangen.

Jeg er stolt af, at vi i fællesskab har taget ansvar og fået bragt Danmark ud af den værste krise siden 30'erne.

Og jeg er stolt af, at vi i fællesskab har holdt sammen på LO-familien og taget hul på de svære snakke om vores fremtid og vilkår.

Den danske model står stærkt.

Vi har ikke kun taget kampen mod borgerlige kræfter, restauranter og flyselskaber.

Vi har taget kampen i hundredevis af sager i Arbejdsretten, vi har taget kampen i EU, og vi har taget den internationalt.

Vi har taget kampen for hinanden og med hinanden for at sikre den danske model.

## **Fra træsko til slips**

Kære kongres,

Det her bliver min sidste optræden på denne talerstol.

Det har været en lang rejse.

En rejse som begyndte for mere end 41 år siden, da jeg blev valgt som tillidsmand i fiskeindustrien.

Det har været en rejse, som har bragt mig nær og fjern.

Fra mulden til fisken.

Fra de grønne skurvogne til de bonede gulve.

Fra træsko til slips. Og nu nok tilbage til træskoene.

Jeg vil aldrig glemme den tillid, jeg har mødt hele mit liv fra mine kollegaer.  
Jeg vil aldrig glemme den tillid, I gav mig, da I valgte mig i 2007.  
Og jeg vil aldrig glemme den indsats og forskel, vi har gjort sammen.

Vi har altid stået bag medlemmerne, udfordret dem og gået foran.  
Vi har altid fået de bageste med.

Vi har aldrig troet på konceptet om "*noget for noget*".  
Nej, vi er sat i verden for at gøre "*noget for nogen*".

Kære Kongres

Tak for ordet.

Jeg ser frem til en god debat.